

KOBİ'ler ve teknoloji sorunları [II]

Aykut Göker

Bütün ülkelerde KOBİ'lerin benzer sorunlar yaşadığını belirtmişim. Geçen yılın Haziran'ında, OECD ve İtalya tarafından Bologna'da düzenlenen, **KOBİ'lerden Sorumlu Bakanlar ve Sanayi Bakanları Konferansı**'nda bu sorunlar ele alındı ve sonuçta, izlenmesi öngörülen politikaların ve bu çerçevede alınması gereken önlemlerin yer aldığı bir bildiri (**The Bologna Charter on SME Policies**) yayımlandı. Kısaca, **Bologna Bildirisi** olarak anacağım, Türkiye dâhil 47 ülkenin katıldığı bu bildiri, "**KOBİ'lerin rekabet gücü kazanmasına katkıda bulunacak**" önlemler şöyle sıralandı:

1. Kuralların -mevzuatın- KOBİ'lere aşırı yük getirmeyecek; girişimcilik, inovasyon ve büyüme için en uygun ortamı yaratacak biçimde düzenlenmesi; bu arada, kamu yönetiminde denetlenebilirliğin ve katılımcılığın (*yönetişim / governance*) sağlanması; adil ve saydam bir rekabet politikası izlenmesi; yolsuzluklara karşı etkin önlemler alınması; ve saydam, kararlı ve ayrımcı olmayan bir vergi rejimi uygulanması.
2. İnovasyon ve girişimcilik kültürünü güçlendiren; sürekli eğitim ve yaşam boyu öğrenime imkân tanıyan; uzman dolaşımını (*mobility*) teşvik eden; öğretimle işgücü talebi arasında uyum sağlayarak uzman açığını azaltan bir öğretim ve insan kaynakları yönetimi politikasının izlenmesi.
3. KOBİ'lerin, risklerini ve borç alma sürecindeki masraflarını azaltmaya yönelik yeni finansman araçları dâhil, bütün finansman araç, hizmet ve kaynaklarına, özellikle de, ilk adım sermayesi (*seed capital*), işletme sermayesi ve gelişme sermayesine olan ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri kaynaklara, kolayca erişebilmelerinin sağlanması.
4. Bilgiye dayalı ekonominin (*knowledge-based [knowledge-driven] economy*) nimetlerinden yararlanabilmeleri için, KOBİ'lerin, yeni teknolojilere erişimlerinin (teknolojinin yayınmasının/difüzyonunun) sağlanması ve yeni teknoloji geliştirme sürecine katılmalarını destekleyecek bir ortamın yaratılması.
5. Enformasyon alış verişinin, bilginin kullanılmasının ve politika geliştirmenin bir aracı olarak, **kamu-özel sektör ortaklıklarının ve bu iki sektör arasındaki siyasi ve toplumsal diyalogun, yerel ve kurumsal aktörleri de içine alacak biçimde güçlendirilmesi** [altı tarafımızdan çizildi].
6. KOBİ'lerde maliyet etkinliğini sağlayacak politikalar izlenmesi ve bu politikalarla mevcut uluslararası programlar ve diğer ulusal politikalar arasında tutarlılığın sağlanması.

Aynı bildiri, "KOBİ'lerin inovasyon yeteneğine sahip olmalarının rekabet gücü kazanmalarındaki yaşamsal katkısı, ulusal inovasyon sistemlerinde KOBİ'lerin oynadığı merkezî rol, enformasyon ve finansman kaynaklarına erişimde gelişkin imkânlara sahip olmanın ve ağyapılar oluşturmanın (*networking*) inovasyon sürecini kolaylaştırma açısından taşıdığı önem kabul ve tasdik edilerek; KOBİ politikalarının geliştirilmesinde, aşağıdaki hususların da dikkate alınması" tavsiye edilmektedir:

1. **KOBİ'lerin inovasyonu yönetme yeteneklerini geliştirmek için:** kalifiye personel yetiştirilmesi ve kiralanması kolaylaştırılmalı; inovasyon kültürünün yayılması sağlanmalı; teknoloji ve pazarlarla ilgili enformasyonun yayılmasına yardımcı olunmalı

(örneğin, girişimci çevrelerle öğretim sistemi arasındaki, ayrıca sanayi, kamu ve üniversite araştırmaları arasındaki bağlar geliştirilmeli).

2. **KOBİ'lerin inovasyon faaliyetlerinin önündeki finansmanla ilgili engellerin azaltılması için: (i)** öz sermaye ihtiyaçlarının hisse senetlerinin satın alınması yoluyla karşılanmasına yönelik pazar mekanizmaları ve konu ile ilgili hizmetlerin, özellikle de, başlangıç aşamasındaki yenilikçi girişimlerle ilgili finansman hizmetlerinin gelişmesi kolaylaştırılmalı; **(ii)** AR-GE ve inovasyon faaliyetlerine finansman desteği sağlanması, yine bu tür faaliyetlerde bulunanlar için vergi erteleme ya da muafiyeti gibi imkânlar tanınması dâhil olmak üzere, risk paylaşım programları ve önlemleri geliştirilmeli; **(iii) girişimciler, kamu kuruluşları ve finansman kuruluşları arasında "inovasyon ortaklıkları" kurulması desteklenmeli** [atç].
3. KOBİ'lerin ulusal ve küresel ölçekteki inovasyon ağlarına erişmeleri kolaylaştırılmalı ve kamunun AR-GE programları ile tedarik sözleşmelerinde yer almaları teşvik edilmeli.

Bildiri'de yer alan diğer tavsiyeleri de dikkatlerinize sunmaya devam edeceğim.

agoker@ttgv.org.tr

CBT, 01 Aralık 2001.